

Professor Palle Hansen - 100 aars jubilar

Thursday 16. June 2011

Sidst opdateret Saturday 12. November 2016

Palle Hansen blev født 9. august 1911 som boghandlersøn i København, tog handelseksamen i 1929, hvorefter han blev ansat på et revisionskontor og tog diplomprøve i regnskabsvæsen. I 1937 kunne han kalde sig statsautoriseret revisor og blev samme år ansat som lærer ved Handelshøjskolen i København (nu CBS). Året efter blev han lektor og i 1941 docent i regnskabsvæsen og revision.

{StickyNote autohidebox:yes autohidetime:10}

... det gælder om at forenkle - ikke om at komplicere unødigt... (Palle Hansen) {/StickyNote}

I 1953 blev han landets første professor i regnskabsvæsen og var en suveræn leder for institut for Regnskabsvæsen og Økonomistyring indtil han i 1981 som 70-årig faldt for aldersgrænsen. Det var i denne periode at udviklingen af det operationelle regnskab tog fart.

I første omgang stod Palle Hansen over for den kæmpeopgave, at omplante den internationale regnskabslitteratur til danske forhold. Det var også i den periode han lærte, at der var to slags regnskabsfolk, kasseapparaterne og kongeørnene, som han kaldte dem. Efter sin første studierejse til USA i 1950 viste han for alvor hvilken kongeørn han selv var.

Inspireret af hvad han hørte og så, tog han det store spring fremad og omsatte det økonomiske basisræsonnement til den operationelle regnskabsmodel, som nu er alment accepteret i dette land under navnet ‘Bidragsregnskabet’ eller ‘Kapacitetsregnskabet’. Det var en formidabel pædagogisk bedrift at sadle den danske regnskabsverden om - fra regnskabsteknisk fordelingstænkning til økonomisk bidragstænkning - især i relation økonomiske betragtninger, som rækker ind i fremtiden, hvor tidsfaktoren spiller en væsentlig rolle ved partielle lønsomhedsbetragtninger.

På baggrund af rapporten - ‘Manual for Profit Planning - Washington D.C. 1950’ - introducerede Palle Hansen som sagt det såkaldte ‘Bidragsregnskab’ og den tilknyttede ‘Lønsomhedsmetode’, som med sine enkle regler for budget sammenstilling kom til at stå i modsætning til det traditionelle ‘Selvkostregnskab’ med dets urealistiske fordelinger af omkostninger på omkostningsbærere.

Lønsomhedsmetoden, som siden blev kendt af enhver ‘plovdræng’, har været terpet til hudløshed af efterkrigstidens økonomi- og ingeniørstuderende med henblik på at indføre dem i Kapacitetsregnskabet og dets enkle definitioner og regler for budgetsammenstilling - også kaldet retrograde kalkulationer.

Nu hvor virksomhederne i løbet af de sidste 10 år har indført ERP-systemer og ABC-Accounting sidder lederne dog igen fanget i - selvkostregnskaberne - med fuld fordeling af alle kapacitetsomkostninger. Man må undrer sig over at en model fra en for længst svunden fortid kan få en sådan udbredelse. På den anden side er det vel en naturlig følge af, at der ikke har optrådt en tilstrækkelig kvalificeret og faglig kritik af fagets udøvere. Man må sige at vi fagligt befinder os på ‘fladt land’ efter at de store træer i skoven er faldet. Af disse må nævnes professor Zakken Worre og Kåre B. Dullum, som vi heller ikke mere har iblandt os. Men vi har dog stadig deres tanker og visioner i klar erindring.

Det må stadig og endnu en gang slås fast, at selvkostregnskaber er den rene gift for økonomiinformation, der skal anvendes ved prioritering af kapacitetsanvendelse. Der et således ikke overraskende, at vore dages succesfulde ledere træffer vigtige beslutninger mest pr intuition og mavefornemmelse frem for misforstået økonomi information. Den information man har brug for findes, med brug af Palle Hansens egne ord ganske enkelt ikke. Man famler sig som salgsansvarlig stadig frem som i blinde uden at vide hvilke indtægtssektorer man egentlig ‘lever af’ og hvilket dækningsbidrag, der skal præsteres for at kunne svare enhver sit.

Økonomi er ikke noget der udvikler sig, men noget der skabes ved motiverende resultatledelse af engagerede chefer med sans for samvirke og med en pæn portion ydmyghed i forhold til chefkolleger. Især med hensyn til villighed med at træde et skridt tilbage til fordel for en kollega, hvis idé måske tjener helheden bedre.

Med Kapacitetsregnskabet demonstrerede Palle Hansen hvordan økonomiansvar kunne lægges på rette skuldre i virksomheden med forenklede økonomidata. Han viste hvordan man kunne skabe overblik, handlekraft og samvirke - vel at mærke samtidig med en forbedring af lønsomhed og arbejdsklima.

Palle Hansen havde det faglige mod til at gøre op med regnskabsvæsenets selvtilstrækkelighed og reformere dets basis som instrument for virksomhedernes økonomiske styring. Han byggede fundamentet til den meget virksomhedsnære udvikling af regnskabsvæsenet som registratur og udgangspunkt for ledelsens gøremålsproces i forbindelse med den operationelle

økonomiske styring.

Via sit forlag & Institut for Lederskab og Lønsomhed gennemførte Palle Hansen mange kurser med forskellige variationer over temaet & lederskab og lønsomhed med fokus på det operationelle og rettet imod salgets lønsomhed, omkostningernes produktivitet og den investerede kapitals effektivitet.

Mange tænker stadig tilbage med stor glæde og taknemmelighed på de praktiske kompetancer man erhvervede ved at frekventere professorens undervisning.

Efter sin pensionering deltog professor Palle Hansen ivrigt med skrivning og redigering af en lang række hånd- og lærebøger og fungerede som gæstelærer ved engelske og amerikanske universiteter.

Det var sørgeligt at modtage meddelelsen om at Palle Hansen var død pludseligt den 11. februar 1991.

Mindehøjtiden fandt sted lørdag den 16. februar kl 14 i Hørsholm Kirke, hvor familie og venner tog afsked med salmen

- & Altid frejdig når du går….&

- Kongeørnen havde fløjet for sidste gang! - og hans urne blev nedsat på Bispebjerg Kirkegård i de ukendtes grav. Æret være hans minde.

Økonomistyringens store brave mand var taget fra os. Men vi er mange, der stadig med ærbødighed og taknemmelighed værdsætter hans banebrydende pionérarbejde og fortsat kæmper for at bevare hans gode, lønsomme og ikke mindst handlingsorienterede tanker, som siden er kommet erhvervslivet og samfundet til gode.

Med venlig hilsen og højagtelse,

Leif D. Mønniche